

BESTYRELSENS BERETNING
ved formand Jørn Dalby

GENERALFORSAMLING DEN 5. MARTS 2018

I

**SAKSKØBING SPORTSCENTER
I SAKSKØBING**

1. Indledning	1
2. Kampagnen 2017 i hovedtal	2
3. Fabriksudvalget til Nakskov v/ Jens-Christian Bay	2
4. Fabriksudvalget til Nykøbing v/ Troels Frandsen	5
5. Opfølgning på Brancheaftalen 2017-19	10
6. Færdselsgruppen v/ Knud-Erik Clausen	14
7. Kommende arbejdsopgaver	17
8. Foreningen og øvrige aktiviteter	19
9. Afslutning	21

1. Indledning

2017 blev først og fremmest et år, som vi vil huske for de besværlige forhold i marken som følge af den megen regn. Først med en vanskelig kornhøst og rapsudbytter der skuffede mange steder, og det fortsatte i roerne, hvor roeoptagningen var mere end almindelig udfordrende under de våde forhold. Kvaliteten af roerne var heldigvis god gennem hele kampagnen, men udbyttet på 12,3 tons sukker pr. ha levede desværre ikke op til forventningen og endte under vores 5-års gennemsnit på 13,0 tons. 2017 var det første år under den nye 3-årige Brancheaftale for 2017-19, hvor mange dyrkere skulle vænne sig til de nye forhold med bl.a. en ny transportordning, hvor Nordic Sugar havde overtaget transporten af roerne. Man ser ofte, at store nye projekter desværre nemt ender med at bære rundt på børnesygdomme i starten, og det har også været tilfældet her. Der er plads til forbedringer, men vi ved også, at der arbejdes ihærdigt på at få patienten kureret og frisk til den kommende sæson.

Retfærdigvis skal det også siges, at de ekstremt våde forhold ikke gjorde tingene nemmere, og vi havde også fra dyrkerside vores problemer i form af at få taget roerne op og leveret dem i henhold til leveringsplanen – forudsat naturligvis at vi havde modtaget en leveringsplan, hvilket ikke var tilfældet for alle dyrkere!

Jeg vil gerne rette en tak til både dyrkere, vognmænd, kuledækkere og fabriksfolk for en stor ekstraordinær indsats for at få roerne taget op, leveret og oparbejdet under de vanskelige forhold. Selvom vi for første gang i mands minde oplevede, at fabrikerne nogle dage måtte køre på lavt blus pga. manglende roer, blev skaderne trods alt begrænset som følge af den store indsats hele vejen rundt.

2017 blev også året, hvor EU's sukkerkvoter gik over historien og blev fortid efter 50 års virke. Markedet i EU er nu givet helt frit, og det har straks haft den konsekvens, at flere lande har øget deres roeareal og sukkerproduktion betragteligt og dermed skabt et større udbud af sukker på det europæiske marked. Dette overskud har allerede påvirket sukkerprisen i EU voldsomt, og iflg. EU's prisrapporteringer er sukkerprisen i slutningen af 2017 på blot få måneder faldet fra ca. 500 Euro til 400 Euro. Liberaliseringen af EU's sukkerordning har dog samtidig ført til, at EU nu har fri adgang til eksport af sukker. Aktuelt er det ikke specielt attraktivt med den nuværende lave verdensmarkedspris, men den ekstra afsætningsmulighed er på sigt en klar gevinst, som vi vil få fordel af.

Det er min forventning, at markedet for sukker i EU i løbet af de næste par år vil finde et naturligt leje, så dyrkning af sukkerroer fortsat er rentabelt, men prisudsving vil uden tvivl være noget, vi skal vænne os til fremover – afhængig af udbud og efterspørgsel i EU samt prisen på verdensmarkedet.

I det spil er det vigtigt, at vi fortsat har fuld fokus på at optimere vores roe- og sukkerproduktion her i Danmark – både når det gælder om at optimere udbyttet og reducere omkostningerne.

Samtidig skal vi fortsat have en roepris og nogle vilkår, så roedyrkingen forbliver konkurrencedygtig og attraktiv – det er og bliver vores fornemste opgave her i foreningen at sikre det.

Hvis nogle skulle være i tvivl, så har roedyrkingen og sukkerproduktionen fortsat stor betydning for os i lokalområderne. En ny opgørelse fra Landbrug & Fødevarer viser, at roe- og sukkerproduktionen har en samlet beskæftigelseseffekt på 1.800 personer og bidrager med en bruttofaktoriindkomst på mellem 1,2 og 1,7 mia. kr.

2. Kampagnen 2017 i hovedtal

Roeararealet i 2017 var med 34.380 ha en smule højere end året før, men som nævnt blev udbyttet på 12,3 tons sukker pr. ha og dermed under gennemsnittet. Samlet endte det derfor med en sukkerproduktion tæt på 400.000 tons hvidtsukker svarende til produktionen i 2016.

Den megen regn og mangel på varme og solskinstimer betød, at sukkerindholdet endte i den lave ende med 17,2 %, mens rodudbyttet med 71,4 tons pr. ha var tæt på 5-års gennemsnittet.

Renheden på de leverede roer blev i gns. 88,6 %, hvilket på trods af de våde forhold også er tæt på vores 5-års gns. på 88,9 %.

2017 blev også året, hvor Nordic Sugar efter 12 års pause genoptog kontraheringen af økologiske sukkerroer. Troels Frandsen vil senere komme ind på resultatet, som desværre ikke blev som håbet, men dyrkningen af økologiske roer fortsætter ufortrødent her i 2018, hvilket vi hilser velkomment.

Jeg kan også nævne, at vi nu er 1.008 dyrkere, hvilket betyder, at hver dyrker i gns. nu har 34,1 ha med sukkerroer. Det er blandt de absolut højeste i EU.

Resultat af kampagnen 2017, Danmark		
Areal	34.380	ha
Dyrkere	1.008	stk.
Areal pr. dyrker	34,1	ha
Leverede rene roer	2.454.620	tons
Leveret polysukker	422.104	tons
Produceret hvidtsukker	396.893	tons
Sukkerindhold	17,2	%
Renhed	88,6	%
Rodudbytte pr. ha	71,4	tons
Polysukker pr. ha	12,3	tons

Inden jeg går videre med min del af beretningen, vil jeg give ordet til Jens-Christian Bay, som er ordfører for Fabriksudvalget i Nakskov og dernæst til Troels Frandsen, der er ordfører for Fabriksudvalget i Nykøbing. De vil begge komme nærmere ind på forløbet af kampagnen og give nogle flere hovedtal for sæsonen m.v.

3. Fabriksudvalget til Nakskov v/ Jens-Christian Bay

Fabrikkens drift

Sukkerroekampagnen 2017 begyndte i Nakskov allerede med leveringer mandag den 11. september og sluttede med sidste levering søndag den 7. januar 2018. De sidste roer blev snittet mandag den 8. januar om aftenen.

I alt blev der oparbejdet 1.294.941 tons rene roer på 119 døgn, og gennemsnittet blev således på 10.881 tons pr. døgn.

I hele Nordic Sugar koncernen er gns. kampagnelængden på 117 døgn, så Nakskov ligger på et godt gennemsnit.

Oparbejdningen af roer i Nakskov var med et gennemsnit på godt 10.881 tons/døgn ikke nogen rekord, men det var klart bedre end kampagnen 2016, og når dertil skal lægges, at fabrikken i alt mistede godt 5 døgn på grund af manglende roer, må konklusionen være, at fabrikkens drift har været meget tilfredsstillende.

Selvom den gennemsnitlige sukkerprocent kun blev på 17,2, har roernes kvalitet hele kampagnen igennem været rigtig god, og fabrikken melder da også om, at slutproduktet, altså sukkeret, har været af den bedste kvalitet set i flere år.

Møde med Nakskov sukkerfabrik

Vi har i fabriksudvalget igen i år haft møde med fabrikkens ledelse, Runi Egholm, Allan Borreskov m.fl. og er ligeledes løbende blevet orienteret om fabrikkens driftsmæssige udfordringer.

Nakskov sukkerfabrik er ikke nogen ny fabrik, men der bliver løbende foretaget investeringer, hvor det er påkrævet, for at en stærk produktionsenhed kan opretholdes. Ledelsen på fabrikken lægger ikke skjul på stoltheden af, at man producerer noget af den bedste kvalitet sukker, som koncernen har at byde på.

Når man dertil lægger en god stemning blandt medarbejdere og en generel tro på fremtiden, ja så oplever vi en fabrik i ok form.

I dyrkerforeningen sætter vi stor pris på den åbne og ærlige dialog, der pågår i løbet af en travl kampagne.

Roekampagnen

Roekampagnen 2017 begyndte en uge tidligere i Nakskov, end den gjorde i Nykøbing, simpelthen fordi Nordic Sugar stod og manglede sukker.

Allerede fra kampagnestart var der faldet mere end gennemsnitlig nedbør, og da den hyppige nedbør fortsatte det meste af efterårsmånederne, afstedkom det flere dage, hvor det var meget vanskeligt at færdes i marken.

Som følge deraf fik fabrikken simpelthen ikke roer nok ind, og oparbejdningstigheden måtte nedsættes flere gange.

Selvom alle gode kræfter blev sat ind ude i marken, tabte fabrikken på den konto, samlet set godt 3 døgn oparbejdning.

Når det i runde tal koster 1 mio. kr. i døgnet at holde fabrikken kørende, så er den slags udfordringer naturligvis en bekostelig affære.

Ny transportordning

En ny brancheaftale imødeses altid med stor spænding, og især den nye transportordning havde et særligt fokus i kampagnen 2017.

Efter tilmeldingerne i januar 2017 viste opgørelsen, at 52 % af dyrkerne ønskede at benytte Nordic Sugars transport, de "rene" selvkører udgjorde 30 %, mens 18 % var hybridkørere. Vi kender endnu ikke de endelige tal på, hvor stor en del af roerne, der blev kørt af selvkørere, men mange selvkørere har i løbet af kampagnen tilkendegivet, at det ikke længere er attraktivt at være selvkører med de nuværende transportsatser. Den lave transporttakst til selvkørerne synes simpelthen alt for lav!

Vi dyrkere er meget delte i spørgsmålet om den nye transportordning. Således er der en klar tendens til, at tilfredsheden stiger i takt med transportafstanden til fabrikkene. Vi har i bestyrelsen diskuteret transportgodtgørelsen til selvkørerne utroligt meget, og formanden vil senere komme ind på emnet, men når jeg nævner det her, er det fordi vi i landbruget gennem mange år har høstet den erfaring, at selvkørere er meget fleksible og hurtigt kan få flyttet rigtigt mange roer ind til fabrikken.

Når vi imidlertid så oplever at fabrikken, i perioder, har svært ved at få tilstrækkelig mængder roer ind, så virker det simpelthen ikke hensigtsmæssigt at have så travlt med at skræmme selvkørerne væk.

Det anslås, at Nakskov sukkerfabrik, samlet set, mistede yderligere ca. et par døgn's produktion, fordi logistikken svigtede, og derfor måtte fabrikken sætte farten ned – det har vi ikke prøvet før!

Vi er i dyrkerforeningen ofte uenige med Nordic Sugar om flere spørgsmål, men det, vi altid har været enige om, er at bevare så meget værdi i produktionskæden som muligt.

Derfor synes transportsatserne til selvkørerne at trænge til en revurdering.

Øget åbningstid

Inden kampagnestart søgte Nordic Sugar om ændring af miljøgodkendelsen på begge fabrikker. I den forbindelse blev der også søgt om ændring af åbningstiderne til 24/7, dvs. alle døgnets timer ugen igennem.

Processen forløb med borgermøde både i Nykøbing F. og i Nakskov, og det endte med, at Nakskov den 7. november fik tilladelse til at levere alle ugens dage i tidsrummet fra kl. 6.00 til kl. 22.00.

Nordic Sugar havde forventet at få tilladelse til den øgede åbningstid og havde ligeledes planlagt derefter. Da godkendelsen trak ud, blev alle leverandører ekstra udfordret. Alle vognmænd måtte trække igennem med en ekstraordinær indsats, og rigtig mange hybridkørere var behjælpelige med at sikre leverancer til fabrikken i yderligere et par uger indtil tilladelsen kom.

Ny roelogistik

Den nye transportordning har på flere punkter haft sine udfordringer, og der er plads til forbedring.

Agricenteret med Bo Secher i spidsen har været på, og problemerne er blevet forsøgt løst, så snart vi har rettet henvendelse.

Tilbage står imidlertid navnlig et punkt, som skal blive forbedret til den kommende kampagne, idet vi i dyrkerforeningen ved flere lejligheder blev kontaktet af dyrkere, som oplevede uoverensstemmelse mellem mængden af afhentede roer og indvejede roer, når de var afhentet af vognmand.

Så vidt vides har alle roer fundet deres rette ejermand igen, men det må simpelthen ikke ske!

Agrilog-systemet skulle være garant for, at sådanne fejl ikke opstår, og Nordic Sugar forventer, at systemet bliver fuldt implementeret til næste år, så alle kan føle tryghed, når roerne afhentes. Uanset om det sker kl. 6.00 om morgenen, eller det sker kl. 22.00 om aftenen.

Retfærdigvis skal det dog siges, at langt de fleste dyrkere ingen problemer har oplevet, men én fejl er én for mange!

Prøvevasken

Vi har i den forgangne kampagne endnu engang løbende besøgt prøvevasken for at sikre, at alt er forløbet efter forskrifterne.

Det er sjældent, der er noget at bemærke, selv om det af og til sker. Vi oplever engagerede medarbejdere i prøvevasken, som gør et godt stykke arbejde. Den gennemsnitlige topskive blev på 3,37 %, hvilket er på niveau med tidligere år.

I bestyrelsen havde vi egentlig regnet med, at en fast topskive blot var en formalitet, som skulle indføres i den nye brancheaftale. Det har ikke vist sig muligt endnu, men det er fortsat målet.

Efterhånden har flere andre lande indført en administrativ fast topskive, og det bør derfor også være muligt for os at lande en sådan aftale.

Møde med kommune og politi

I lighed med tidligere kampagner har vi i fabriksudvalget været i tæt kontakt med såvel Lolland Kommune som det lokale politi.

Lolland Kommune lægger ikke skjul på, at de har meget store omkostninger på reparationer af de små veje efter 2017-kampagnen og overvejer flere mindre tvangsruiter ude på landet til kommende kampagne.

Det lokale politi melder efterhånden tilbage med roser hver gang, vi spørger om køretøjernes tilstand.

Således havde politiet utroligt lidt at bemærke efter en færdselsrazzia i den gennemførte kampagne.

Der blev til Nykøbing F. og Nakskov sukkerfabrik i alt leveret 87.000 læs i kampagnen 2017, og det vel at mærke uden en eneste ulykke - GODT GÅET såvel landmænd som vognmænd!

Tak til Agricenteret

Der skal afslutningsvis lyde en stor tak til hele personalet på agricenteret.

Bo Secher, Finn Sørensen, Steen Christiansen m.fl.

Kampagnen-2017 var på flere måder en stor udfordring, men vi fik løst problemerne hen ad vejen.

Bo Secher kom jo ind fra sidelinjen her for godt et år siden fra den lokale landboforening, og jeg har oplevet, at han ved et par lejligheder var ved at trække det kort, der hedder: "jamen det er ikke mig, der har lavet reglerne" – det gjorde han imidlertid aldrig.

Udfordringerne blev løst ved dialog, og det er, set fra Danske Sukkerroedyrkeres side, også vejen at gå.

4. Fabriksudvalget til Nykøbing v/ Troels Frandsen

Økologiske roer

Nykøbing havde de første roeleveringer den 18. september og startede oparbejdningen den 19. september 2017, hvor de første roer til oparbejdning var de økologiske roer.

Som mange nok husker, forsøgte Danisco tilbage i årene 1999-2005 at opbygge en økologisk sukkerproduktion i Danmark, men de måtte til slut lukke produktionen ned. Siden da har markedsforholdene ændret sig, og markedet er blevet mere positivt overfor økologiske produkter, og samtidig er der nu i langt højere grad efterspørgsel efter lokalproducerede produkter. Det har fået Nordic Sugar til at tage produktionen af økologisk sukker op igen.

Fra Danske Sukkerroedyrkere finder vi det absolut positivt, at Nordic Sugar på ny har startet produktionen af økologisk sukker i Danmark. Det er glædeligt, at danske roer bliver en del af dette marked.

Til årets kampagne var der i Danmark sået 248 ha med økologiske roer, men desværre blev der kun høstet 148 ha. Hertil kommer omlægningsroerne.

Gennemsnitsudbyttet blev 27,09 tons roer pr ha, renheden 85,5 %, sukkerprocenten 15,9 og med et gennemsnitsudbytte på 3,69 tons sukker pr. ha.

Desværre løb fabrikken Nykøbing ind i problemer, da produktionen netop var sat i gang. Pga. lynnedslag lige op til kampagnestarten var to kalkpumper i stykker, da de

skulle startes, hvilket medførte store problemer. Roerne, som allerede var inde i processen på fabrikken, blev ødelagt og kunne ikke anvendes til sukkerfremstilling. Samlet var den tilgængelige økologiske roemængde for lille til, at der blev noget økologisk sukker ud af det, men der blev dog produceret noget økologisk foder. Det første år med økologiske roer har således været særdeles udfordrende – både i marken med ukrudt og våde forhold og på fabrikken med nedbrud under oparbejdningen.

For at møde nogle af de mange udfordringer og for at animere dyrkerne til fortsat dyrkning af økologiske roer har Nordic Sugar i efteråret ansat en økologikonsulent og øget prisen på de økologiske roer til den kommende sæson. Dette ser vi som et klart signal om, at Nordic Sugar vil den økologiske produktion her i Danmark.

Konventionelle roer

Kampagnestarten for de konventionelle roer fulgte umiddelbart efter de økologiske. Overordnet blev der i Nykøbing oparbejdet 1.159.679 tons rene roer på 108 døgn, den gennemsnitlig oparbejdning pr. døgn blev 10.738 tons.

Sukkerprocenten blev 17,2 %, og renheden blev i gennemsnit 88,5 %.

I alt blev der indleveret 39.500 læs roer til Nykøbing.

Kigger vi lidt bag om tallene, oplevede vi en fabrik, som havde svært ved at komme i gear efter opstarten med lynnedslaget og følgerne deraf. De første ca. 3 uger af kampagnen havde fabrikken en række reparationer, som nedsatte oparbejdningen af roerne. Her kom nogle dyrkere i klemme, da de havde fulgt bestillingen fra vognmændene på optagning af roer, som efterfølgende ikke blev afhentet, da fabrikken pga. nedbruddet ikke kunne aftage roerne som planlagt. Disse dyrkere endte med at have roerne liggende i adskillige dage – noget mere end de 3 dage nævnt i Brancheaftalen. Resultatet var et stort tab i tilvækst til følge. Nordic Sugar har efterfølgende lovet at finde en løsning på dette, nu hvor kampagnen er ovre.

Da fabrikken efterhånden var kommet i op i drift, var det mængden af roer på pladsen, som bestemte fabrikkens fart i ugerne 40 til 42. Her opstod dage med mangel på roer til fabrikken, hvilket skal finde sin forklaring i flere ting. Overordnet havde den megen regn gjort det svært at arbejde i markerne, men med til forklaringen skal også lægges, at roedyrkerne manglede en leveringsplan – mange havde ganske enkelt ikke modtaget en leveringsplan, hvilket ikke er acceptabelt. Det *skal* forbedres til den kommende kampagne! Hertil kommer, at det nye transportsystem skulle stå sin prøve, hvilket ikke forløb uden udfordringer.

Oparbejdningshastigheden i Nykøbing måtte således af flere gange sænkes pga. den manglende roetilførsel – samlet svarende til ca. 3 kampagnedøgn.

Efteråret vedblev med at være regnfuldt, men efterhånden blev der optaget nogle flere roer til depot hos dyrkerne, hvilket gjorde forsyningen til fabrikken mere stabil. Og heldigvis kan vi slå fast, at vi blev forskånet for vinter og snestorm i kampagnen. Kvaliteten af roerne var fin og vedblev med at ligge i top igennem hele kampagnen.

Udbytte pr. region i Kampagnen 2017

Område	Renhed %	Pol %	Rod t/ha	Polsukker t/ha
Jylland & Fyn	89,5	17,1	69,2	11,9
Vestsjælland	90,1	17,3	69,6	12,1
Nordsjælland	88,8	17,0	63,8	10,8
Midtsjælland	88,9	17,0	67,0	11,4
Sydsjælland	88,4	17,1	66,4	11,3
Møn	88,4	17,2	68,7	11,8
Nordfalster	88,1	17,2	68,8	11,9
Sydfalster	87,8	17,2	70,6	12,2
Østlolland	88,3	17,2	70,7	12,2
Nordmidtlolland	89,0	17,0	73,5	12,5
Sydmidtlolland	88,5	17,2	72,9	12,5
Nordvestlolland	88,8	17,4	78,7	13,7
Sydvestlolland	88,7	17,3	78,0	13,5

Bremsetest/bremsemærker

Danske Sukkerroedrykere gennemført i 2017 – i lighed med tidligere år – kampagnen med bremsetest.

Den nye transportordning har betydet, at en mindre andel af roerne bliver transporteret af selvkørere, hvilket også kan ses på antallet af køretøjer, som benyttede ordningen med bremsetest i 2017.

Vores fire aktører som er med i ordningen: Johannes Mertz, Pouls Bremseservice, Sawo og Gloslunde Maskinfabrik satte i 2017 tilsammen 64 bremsetestmærker på godkendt vogne. Det er et betydeligt fald fra 205 bremsemærker i 2016.

Bremsemærkeordningen lancerede vi fra Danske Sukkerroedrykere tilbage i 2011 for at sætte fokus på bremserne, og ordningen bliver primært brugt på roevogne; men ordningen kan også bruges på andre vogne i landbruget.

Fremtiden for bremsemærkeordningen er til at få øje på, hvis antallet af påsatte mærker falder yderligere. Omvendt forventer vi fra Danske Sukkerroedrykere, at en vis mængde roer fortsat skal transporteres af selvkørere, og desuden er vores udgift til ordningen meget begrænset.

Ordningen nyder stor respekt og anerkendelse hos politiet, og fra Danske Sukkerroedrykere har vi valgt at videreføre ordning her i 2018.

Møde med Nykøbing sukkerfabrik /Agricentret

Fabriksudvalget har i lighed med tidligere år i kampagnen haft møde med fabrikkens ledelse ved Jesper Jeppesen samt Steen Bisgård, som er ansvarlig for transporten af roer, og Agricentret ved Bo Secher og Julie Torp-Thomsen.

På mødet informerede en engageret fabriksdirektør om investeringer foretaget forud for kampagnen 2017, om kampagnen 2017 og herunder opstartsperioden med de mange udfordringer.

Herunder også om forventningerne til nye investeringer inden næste kampagne, bl.a. med henblik på roemodtagelse hele døgnet på fabrikken. Mødet efterlod helt klart en tro på, at Nykøbing skal være en del af fremtidens sukkerproduktion.

Fabriksudvalget har gennem kampagnen fået mange henvendelse og input fra jer dyrkere primært angående den nye transportordning, manglende leveringsplaner mv. Som fabriksudvalg søger vi løbende at have en konstruktiv dialog med Agricentret om det, der rører sig ude hos jer dyrkere – såvel positivt som negativ.

Vi er som fabriksudvalg godt klar over, at agricenteret er en del af en stor koncern – hvor personalet skal til deres bagland, hvis der skal gradbøjes i aftalerne.

Vi er af den klare opfattelse, at Bo Secher, som leder af stedet, gerne vil dialogens vej og løbende søger at skabe løsninger til gavn for helheden.

Dyrkermøde i Nykøbing den 7. december 2017

Nordic Sugar afholdte sammen med Danske Sukkerroedyrkere et orienteringsmøde den 7. december 2017 i kantinen på Nykøbing sukkerfabrik, og det store fremmøde af dyrkere vidner om fortsat engagement for sukkerroerne. Der har tidligere år med mellemrum været holdt tilsvarende møder, og hensigten med mødet var at informere om aktuelle emner og få input tilbage fra jer dyrkere.

Indledningsvis fortalte produktionschef Allan Borreskov, Nakskov sukkerfabrik om nyt udstyr til Nakskov sukkerfabrik forud for kampagnen 2017, herunder også om kampagneforløbet og dens udfordringer. Julie Torp-Thomsen informerede tilsvarende fra Nykøbing.

Samlet for begge fabrikker vidner det om en proces, hvor Nordic Sugar løbende investerer i at optimere på drifts- og miljøforhold for at være klar til at møde fremtiden.

Mette Andersen fra Agricenteret fortalte om Agrilog-systemet, som i fremtiden skal holde styr på vores roer fra mark til fabrikkerne. Mange kender til systemet, som har været under afprøvning i kampagnen 2017 hos nogle af transportørerne. Vi ser frem til, at alle vognmænd får systemet til næste år, så alle usikkerheder om leveringsplaner, læs m.v. ryddes af vejen.

Efter indlæggene var ordret frit for spørgsmål og debat, hvor mange aktuelle emner og frustrationer blev bragt frem. Det var bl.a. om transporten, manglende leveringsplaner, tvivl om dato for start af kuledækning, manglende renhed ved renselæsning, usikkerhed om antal læs som er afhentet af transportør, uddannelse af piloter på renselæsemaskinerne, manglende regelsæt for transportørgrupperne ude hos landmanden, datasukker m.v.

Tak for jeres store fremmøde – tak for jeres input på mødet. Her fra Danske Sukkerroedyrkere har vi taget alle input og spørgsmål med videre til vores møder med Nordic Sugar, som jo også selv var tilstede og forhåbentligt ligeledes noterede, hvad der blev sagt. Jeg er sikker på, at Nordic Sugar også vil arbejde konstruktivt med jeres mange spørgsmål og forslag.

Carbokalk

Mht. Carbokalk er der samlet for Nykøbing og Nakskov udleveret ca. 76.000 tons, heraf ca. 31.000 tons i Nykøbing. Kvaliteten var ikke god i starten, og der har været en mindre mængde til rådighed i kampagnen.

HP pulp

Der er produceret ca. 85.000 tons HP-pulp, hvilket er på niveau med de sidste to år.

Betalinger/tillæg

I forhold til tidligere er afregningen for roerne blevet mere simpel, idet der udover basisprisen på roerne (16 %) + betalingen for sukkerindhold nu kun er tillæg/fradrag for tidlig- og sen levering samt renhed.

Hertil kommer betalingen for pulp, som fortsat tilhører os dyrkere, og som vi fortsat får en separat betaling for – enten i form af et fast beløb på 22,50 kr pr. ton roer eller et beløb afhængig af salgsprisen på roepiller. Om det er det ene eller andet afhænger af, om man har valgt en kontrakt med fast eller variabel pris.

For dyrkere, som har valgt en kontrakt med variabel pris bundet op på Nordic Sugars regnskabsresultat, er der ligeledes et resultattillæg eller fradrag.

Endelig er der også betalingerne for transport, som afhænger af afstand til fabrikken, og om man er selvkører eller får transporteret via Nordic Sugar transport.

Tillæg i 2017-kampagnen (foreløbig opgørelse)

- Tidlig levering:	6,1 mio. kr
- Sen levering:	4,7 mio. kr
- Renhed, netto:	8,1 mio. kr

Hertil kommer som nævnt betaling for pulp og evt. resultattillæg. Disse opgørelser foreligger først senere.

I forhold til beregning af økonomien i roedyrkning vil jeg gerne henvise til vores regneark, som man frit kan hente på vores hjemmeside danskessukkerroedyrkere.dk. Her kan man hver især indtaste sine egne tal på kontrakt, udbytte, leveringstidspunkt, afstand til fabrik m.v., hvorved man får en beregning på indtjeningen pr. ha, samt en oversigt over, hvornår pengene kommer til udbetaling.

Brug det – det er rimeligt simpelt og giver et godt overblik!

Roefrø

Roefrø har naturligvis også været et vigtigt område i vores arbejde i det forgangne år og noget, vi fortsat har fokus på. Bl.a. gennem vores folk i Sortskommissionen, som med den nye Brancheaftale nu har fået et bedre indblik i frøsalget. Udviklingen indenfor sorterne med en fortsat udbyttefremgang, resistens mod sygdomme m.v. er utrolig vigtig for roernes fortsatte konkurrencedygtighed – både i forhold til andre afgrøder og i forhold til konkurrencen med roe- og sukkerproduktionen i landene omkring os.

Det sidste med konkurrencen er også årsagen til, at der fremover desværre vil være lidt mindre åbenhed om produktionstal m.v., end vi har været vant til, herunder information om frøsalget. Jeg *kan* dog vedr. roefrø oplyse, at de tre største sorter sidder på lidt under 2/3 af markedet her til 2018.

Afslutning

Til slut vil jeg sige tak til alle ansatte på Nykøbing sukkerfabrik og agricenteret for en god kampagne. Uanset hvor godt man er forbedret, vil der altid opstå nye udfordringer – og der er ingen tvivl om, at kampagnen 2017 krævede mange ekstra ressourcer af jer.

Tak til Bo Secher og hele din stab på agricenteret for godt samarbejde, tak for jeres positive tilgang til at få tingene til at fungere i dagligdagen.

5. Opfølgning på Brancheaftalen 2017-19

2017 blev det første år med den nye 3-årige Brancheaftale for 2017-19. Aftalen lå klar for lidt over et år siden og indeholder mange nye tiltag i forhold til tidligere.

Som noget af det nye har vi i 2017 haft 3-forskellige kontrakttyper, man kunne vælge imellem, og dette antal er her til 2018 steget til 4 typer. Det er kontrakter af enten 1-årig varighed eller 3-årig varighed og med enten en fast roepris eller en variabel roepris bundet op på Nordic Sugars regnskabsresultat.

Oven i dette har Nordic Sugar her for få uger siden udbudt kontrakter på Ad-hoc sukker her til den kommende 2018-sæson, hvor basis-roepriisen er lavere men bundet op på udviklingen i verdensmarkedsprisen. Sådanne Ad-hoc sukker kontrakter kan Nordic Sugar i henhold til Brancheaftalen dog kun udbyde på en begrænset mængde sukker, som er målrettet opbygningen af nye markeder. Vi har endnu ikke information om, hvor meget der er blevet tegnet af Ad-hoc sukker her til 2018.

Der er således et stort udbud af kontrakter, som man har mulighed for at vælge imellem ud fra eget temperament og tro på udviklingen i sukkerprisen og Nordic Sugars regnskabsresultat.

Desværre blev de aftalte roepriser for 2017 ikke på et niveau, som matcher de foregående år. Tilsvarende med priserne her til 2018 – dog med en lille pil opad på et par af kontrakttyperne.

Der skal ikke herske tvivl om, at vi i forhandlingerne kæmper for at få roepriisen så højt op som muligt, men vi må erkende, at det er en vanskelig proces. Ophøret af EU's sukkerkvoter, øget kamp om markederne i EU og dermed en stærkt faldende sukkerpris samt en aktuell lav verdensmarkedspris er årsagen til den lavere roepris. En tendens vi også ser generelt i de andre lande i EU, hvor sukkerprisen og roepriisen ligeledes er faldet.

Samtidig har vi forholdsvise lave priser på hvede og maltbyg, hvor priserne ikke har flyttet sig meget de sidste par år. Alternativerne er derfor heller ikke specielt gode, hvilket har været med til at sikre en nogenlunde konkurrenceevne hos roerne og dermed roearealet i 2017 og 2018. Vi kan dog også tydeligt se af kontrakttegningerne både til 2017, og senest sidste sommer ved kontrakttegningen her til 2018, at man ikke længere står i kø for at få en roekontrakt. Det bør give anledning til eftertanke hos Nordic Sugar, at man både til 2017 og nu igen til 2018 kun med nød og næppe – og jeg skulle måske nærmere sige knap og nap – er nået i mål og nået op på den kontraktmængde, som man gerne ville nå. Og dette på trods af en særdeles ihærdig og opsøgende indsats fra Agricentret for at få de sidste kontrakter i hus. Det viser bare, at roepriisen har nået et absolut bundniveau, hvis man vil have fyldt fabrikkerne helt op med roer og køre fuld kapacitet.

Den nye Brancheaftale fra 2017 har også ført til mange andre ændringer, hvor jeg vil komme ind på nogle af dem, der har givet anledning til flest spørgsmål og kommentarer fra jer dyrkere, og som vi også har brugt meget tid på her i bestyrelsen.

Ændring af aconto og afregningstidspunkterne

I forlængelse af min omtale af roepriserne vil jeg nævne, at vi som noget af det sidste i Brancheaftalen sidste år nåede til enighed om en ændring af betalingstidspunkterne og herunder også en ændring af acontoudbetalingerne. Det sidste for at nå frem til en neutral løsning for begge parter, sådan som det på forhånd var aftalt.

Hovedindholdet er:

- Slutopgørelsen er rykket frem fra tidligere den 10. november til nu den 15. juli.
- Betalingen for roefrø er udskudt fra april til den 15. juli.
- Der tilbydes ikke længere forskud.
- Der udbetales mindre i acontobetalingerne i kampagnen – tidligere blev 98 % af selve basisprisen pr. ton polsukker udbetalt i aconto, hvor det nu er 78 %. Hertil kommer, at afregningen af tillæg og overskudsroer først sker i slutopgørelsen, men sådan har det også været tidligere

Ændringerne gav anledning til en del henvendelser i begyndelsen af kampagnen, efter at man havde modtaget den første acontobetaling, som var noget mindre end tidligere år. Den mindre udbetaling i aconto skyldes dog flere ting. Udover en procentvis mindre udbetaling i aconto skyldes det også den lavere roepris i 2017 samt for mange også bortfaldet af acontoudbetalingen på fragttilskud. Dem, der fra 2017 gik over til at få kørt roerne af Nordic Sugar, får ikke længere et fragttilskud i aconto, men de skal dog samtidig huske, at der heller ikke længere kommer en regning fra en vognmand for transport af roerne.

Ny renhedsmodel

Modellen for tillæg/fradrag for renhed blev også ændret med den nye Brancheaftale. Neutralpunktet blev hævet til en skæring ved 88 % renhed, og skalaen blev ændret til et tillæg/fradrag på 5 kr pr. procentpoint over/under 88 %.

Den gennemsnitlige renhed for de foregående 5 år har været 88,9 %, og da en større del af roerne nu bliver renses som følge af Nordic Sugars rensning af alle roer i deres transportsystem, forventer vi også fremover et pænt samlet plus i renhedsmodellen. Med de våde forhold i marken, som Troels Frandsen allerede har omtalt, har det dog ikke været det bedste år at starte ud med den nye model.

De ekstremt våde forhold i marken betød, at mange blev ramt af en dårlig renhed på roerne og fradrag i renhedsmodellen, og med stramningen af jordmodellen ramte det ekstra hårdt. Samtidig følte en del, at de blev dobbelt straffet. Først ydede de en ekstraordinær stor indsats for at få roerne taget op under de våde forhold med ekstra slid på optageren og opkørte marker til følge, hvorefter de oveni fik et stort fradrag på renheden.

Det blev helt slemt i begyndelsen af oktober, hvor vi tog en drøftelse med Nordic Sugar for at finde en løsning, og resultatet blev, at fradraget for jord i en periode blev reduceret til det halve. I første omgang kun gældende for uge 42 fra den 14. til 21. oktober, men efterfølgende blev perioden udvidet bagudrettet til også at omfatte uge 40 og 41, hvor forholdene havde været mindst ligeså vanskelige i marken.

Selvom tiltaget var en fordel for de ramte, fik vi dog ikke megen ros for det – det var især efter den første udmelding, hvor forbedringen kun omfattede én uge. Når noget afgrænses af en dato, så vil nogle altid ligge på den forkerte side af strengen, og de følte sig uretfærdigt behandlet ved at ligge udenfor. Jeg vil dog sige, at da vi fik udvidet ordningen til også at omfatte hele perioden fra uge 40-42, fik vi trods alt dækket

en god del af perioden med de allerværste optagningsforhold, og derved taget toppen af ulemperne i forhold til fradrag i renhedsmodellen.

Jeg vil gerne takke Bo Secher for hans arbejde for at være med til at få forbedringen gennemført. Det skal dog nævnes, at tiltaget ikke kun var til fordel for dyrkerne men også til fordel for Nordic Sugar, da det medvirkede til at motivere dyrkerne til at holde forsyningen af roer til fabrikkerne i gang, så de kunne køre på højeste blus langt det meste af tiden. Som vi allerede har hørt, er det meget dyrt for fabrikkerne, hvis de tvinges til at holde stille pga. manglende roer.

Data-sukker

Jeg vil også lige nævne Data-sukker, som var et af de nye positive tiltag til 2017. Med denne ordning havde dyrkere med levering under 100 % af deres kontrakt mulighed for at overføre den ubrugte kontraktmængde til en dyrker, som havde leveret over 100 % af sin kontrakt. Dette kunne man gøre i en 14-dages periode efter kampagnen.

Herved har dyrkeren med levering over 100 % mulighed for at få en kontraktropris på sin overskydende mængde i stedet for den lavere pris på overskudsroer. Vi har endnu ikke oplysninger om, hvor mange der benyttede muligheden i denne her omgang.

Det kræver naturligvis, at man kan komme i kontakt med hinanden, da dyrkerne indbyrdes selv skal lave aftalerne. Her havde vi på vores hjemmeside danskesukkerroe-dyrkere.dk oprettet en liste, hvor man kunne lægge sine kontaktinformationer ind, hvis man ønskede at benytte ordningen. Den blev brugt af flere, og vi vil gentage det til næste år i en opdateret version.

Ny transportordning

For mange dyrkere har den altoverskyggende ændring i den nye Brancheaftale været den nye transportordning, hvor Nordic Sugar har overtaget transporten af roerne og betaler for transporten af rene roer op til 80 km fra fabrikken. Nordic Sugar betaler samtidig for rensning samt dækning og afdækning af roerne.

Både Jens-Christian Bay og Troels Frandsen har allerede været inde på flere forhold omkring den nye ordning, hvor det bestemt ikke er alt, der har fungeret optimalt her det første år. Det er f.eks. manglende leveringsplaner og manglende kontakt fra vognmænd til dyrkere, der har givet rigtig mange spørgsmål og frustrationer.

Jeg vil her i min omtale alene komme ind på et af de emner, som har fyldt rigtig meget for mange – satsen for transport af egne roer.

Det er som bekendt fortsat muligt at køre sine egne roer, hvor man får en betaling for transporten, som er fastlagt ud fra de satser, som Nordic Sugar betaler vognmændene.

Brancheaftalens ordlyd er følgende:

"5. Betaling for transport af egne roer

Dyrkerens udgifter til rensning, læsning og transport af egne roer kompenseres af NS, såfremt dette udføres i overensstemmelse med kravene fastsat i disse vilkår og Leveringsaftalen.

Kompensationen for transport fastsættes på baggrund af den af NS beregnede afstand fra Dyrkerens marker til leveringsfabrikken. Taksten opgøres for hver Kampagne som en kilometerafstandstarif og beregnes som et gennemsnit af taksten for den pågældende afstand for alle NS' indgåede aftaler for roetransport med professionelle transportører. Taksten justeres for forhold, som ikke forekommer ved transport

af egne roer, som eksempelvis leveranceplanlægning mellem flere dyrkere og tillæg for kørsel om natten.”

Som det fremgår, og som det også er meldt ud fra starten, justeres taksten således for forhold, som ikke forekommer ved transport af egne roer.

Vi har i løbet af kampagnen fået mange henvendelser fra selvkørere, som har stillet spørgsmål til, hvad der præcist er aftalt i Brancheaftalen. De har peget på, at der går mange rygter i retning af en væsentlig forskel i taksterne mellem vognmændene og selvkørerne – et tal i størrelsesorden på 4-5 kr pr. ton roer er hørt gentagende gange. Jeg vil gerne understrege, at vi ikke kender aftalerne og priserne, som vognmændene får for at køre roerne for Nordic Sugar. Vi kan og må ikke få disse, da der er tale om fortrolige oplysninger, som Nordic Sugar ikke må udlevere.

Da vi udformede Brancheaftalen og underskrev den i begyndelsen af januar 2017, manglede Nordic Sugar fortsat at få mange ting på plads i forhold til den nye transportordning. Vi lagde derfor noget fleksibilitet ind i teksten i forhold til, hvad der kunne fradrages i satsen til selvkørere i forhold til Nordic Sugars betaling til vognmændene. Dette skete ved, at vi indføjede ordet ”eksempelvis”. Fra vores side har vi tænkt på vognmændenes udgift til kørsel om natten og søndage samt leveranceplanlægning, hvilket også var det, der var oppe at vende i drøftelserne, inden vi underskrev Brancheaftale. Dog kunne vi ikke udelukke, at der kunne komme andre ting til, hvilket som nævnt var årsagen til fleksibiliteten i formuleringen. Efterfølgende kan vi selvkritisk stille spørgsmål ved, om det var det rigtige at gøre!

Nordic Sugar peger på, at de har haft en anden opfattelse af aftalen, og de har derfor fradraget yderligere elementer.

Siden dette blev klart, har vi haft et utal af møder og kontakter om dette samt udvekslet skriftlige synspunkter med Nordic Sugar – vi havde de første møder om det tilbage i foråret 2017, og vi fortsatte i efteråret og igen her i 2018. Herunder med flere kontakter og forhandlinger i sidste uge og med de sidste så sent som i forgårs. Desværre blev konklusionen, at vi ikke kunne nå til en løsning, som begge parter kan stå bag.

Vi har besluttet at sige nej til det sidste udspil fra Nordic Sugar, da vi ikke finder, at det lever op til det aftalte i Brancheaftalen. Juridisk set er det uden tvivl ok pga. den fleksible ordlyd, vi accepterede i aftalen, men i forhold til, hvad vi drøftede inden aftalen blev indgået, finder vi ikke, at det er tilfældet.

Resultatet er, at Nordic Sugar nu melder de satser ud for 2018, som de har regnet sig frem til – det sker om få dage, idet vi som dyrkere har behov for at kende vilkårene nu til den kommende sæson.

Resultatet er, at satserne forbliver uændrede i forhold til 2017. Dog med en indeksregulering på 2,69 %, hvilket isoleret set er i tråd med aftalen.

Vores mål var en højere sats på den korte afstand, hvor beregningerne især rammer forkert, som vi ser det.

På de længere afstande har vi ønsket at fastholde 2017-satserne, hvilket så også blev resultatet.

Med de uændrede satser i forhold til 2017 har vi dog formået at bibeholde den forhøjede sats på den korte afstand op til ca. 14 km fra fabrikken. Som bekendt blev det tilbage i begyndelsen af 2017 besluttet at lægge en bund i satserne, men denne bund var kun gældende i 2017. Bunden havde virkning op til ca. 14 km, og den bevarer nu i 2018.

Når vi har arbejdet for at hæve satsen på den korte afstand, er det fordi, det er til fordel for selvkørerne, som stort set alle ligger inden for en kort afstand til fabrikken. Og ved at fastholde satsen på den lange afstand sikrer vi, at dyrkerne med Nordic Sugar transport på de længere afstande ikke kommer til at betale mere for transport af urenheder samt rene roer ud over 80 km. Vi er ærgerlige over, at satsen på den korte afstand ikke hæves til det, som vi mener, den skulle være. Det er vi, fordi dette kunne være med til at bevare et nogenlunde grundlag for nogle til at kunne fortsætte som selvkørere.

At bevare selvkørere vil medvirke til at bevare roearealer tæt ved fabrikkerne, som ikke har en egnet beliggenhed i forhold til afhentning med lastvogne i NS-transport. Samtidig har den sidste kampagne vist betydningen af at have selvkørere, som har en større fleksibilitet og muligheder, i forhold til at holde fabrikkerne fuldt forsynet med roer. Det bør også have en værdi for Nordic Sugar i betragtning af, at det koster dem 1 mio. kr om dagen at holde stille med en fabrik pga. mangel på roer!

Vi kan ikke nå længere på dette punkt, og vilkårene ligger således fast for 2018, og det er nu op til hver enkel at planlægge sin transport ud fra dette – vil man fortsat være selvkører, indgå i Nordic Sugars transport eller have et ben i begge lejre som hybridkører.

- Husk i den forbindelse, at man skal give besked til Nordic Sugar senest den 15. marts, hvis man som selvkører ønsker at benytte hybridordningen.
- Husk også, at man som selvkører ligeledes senest den 15. marts skal give besked til Nordic Sugar, såfremt man *ikke* ønsker at rense sine roer i hele kampagnen. Giver man *ikke* besked om noget, skal man således rense roerne fra dag 1 i kampagnen.

Udvidet åbningstid på fabrikken i Nakskov

I forhold til transportordningen vil jeg også nævne, at vi har været i kontakt med Miljøstyrelsen i forbindelse med deres tilladelse til Nordic Sugar om udvidelsen af åbningstiden i Nakskov for indtransport af roer med lastbil fra kl. 6.00 – 22.00. Det skyldes, at der i materialet fra Nordic Sugar omtales, at man forventer en udfasning af traktorkørsel med roer til fabrikkerne. Dette har også været omtalt i lokalpressen. I svaret til os understreger Miljøstyrelsen dog, at tilladelsen *ikke* er kædet sammen med en udfasning af roekørsel med traktor. Vi havde behov for fuld vished på dette, og det har vi nu fået.

Inden jeg går videre med bl.a. et blik mod de kommende arbejdsopgaver, vil jeg give ordet til Knud-Erik Clausen, som er vores repræsentant i Færdselsgruppen. Knud-Erik har tidligere siddet med i vores bestyrelse, og da han stoppede her, var han heldigvis villig til at fortsætte arbejdet i Færdselsgruppen som vores ekspert på området.

6. Færdselsgruppen v/ Knud-Erik Clausen

Jeg skal her kort orientere om de væsentligste ting, Færdselsgruppen har arbejdet med i det forgangne år, og ikke mindst de kommende udfordringer, der venter forude. Færdselsgruppen, som er en sammensat gruppe af forskellige brancher med fokus på primærproduktionens varetagelse af fremkommeligheden på vejene m.m., har i det forgangne år gennemgået en strukturændring. I den nye struktur har Landbrug & Fødevarer ønsket at tage mere aktiv del i sekretariatsarbejdet, hvilket vi kun kan hilse velkommen, og arbejdet er nu forsøgt mere struktureret.

Tempo 40

Med hensyn til Tempo 40 lovgivningen kan jeg oplyse, at den er blevet nøjagtig så bureaukratisk og uanvendelig, som vi havde frygtet, og vi er for nuværende i den situation, hvor den ansvarlige styrelse end ikke er i stand til at administrere den. Vi har ad flere gange rettet henvendelse ang. et utal af uafklarede punkter, herunder især vedr. afgørelsen om, at en Tempo 40 påhængsvogn afstedkommer vægtafgift.

Bremsere

Administrationen af loven om, hvornår der kræves bremsere på et påhængskøretøj, er ændret. Hvor der tidligere er administreret efter, at 50 % af totalvægten skulle være på bremsende aksler, kræves nu med den nye ændrede praksis, at der skal bremsere på alle påhængskøretøjer over 3.500 kg. Vi har i den forbindelse sendt et notat, der beskriver, at den pågældende merudgift alene på det ibrugtagne materiale andrager ca. 100 mio. kr. for erhvervet – hvilket vi naturligvis finder helt uacceptabelt.

Med hensyn til bremsere er der et nyt krav i EU-typegodkendelsen om, at alle nye traktorer efter 2020 skal være udstyret med 2-kreds bremsere, enten luft eller hydraulisk. De pågældende traktorer er teknisk set samtidig i stand til at bremse 1-kreds påhængskøretøjer, men efter 2025 må de nye traktorer ikke kunne anvendes sammen med 1-kreds påhængskøretøjer. Det betyder, at vi kommer til at stå i en uoverskuelig overgangsperiode mellem 2 forskellige bremsesystemer. Vi har meget svært ved at se fornuften i kravet om, at en traktor efter 2025 ikke må kunne anvendes sammen med 1-kreds påhængskøretøjer, når det teknisk set er muligt. Formålet er fra EU's side et ønske om at forbedre sikkerheden. Som minimum skal et 2-kreds bremsesystem sikre, at påhængskøretøjet nedbremses automatisk, hvis det tabes, samt at der også forefindes en parkeringsbremse. I den sammenhæng er det værd at notere sig, at langt de fleste påhængskøretøjer er bugserede og ved tab derfor afbremses sig selv. Endvidere kan vi ved hjælp af uheldsstatistikker konstatere, at et tabt påhængskøretøj os bekendt aldrig har foranlediget alvorlige uheld.

Bæltekøretøjer

Situationen for bæltekøretøjer er stadigvæk totalt uafklaret. Det er lykkedes os at få gennemført, at der skal foretages en stor undersøgelse, der skal påvise om bæltekøretøjerne belaster vejnettet mere end andre køretøjer, bl.a. en blokvogn med pålastet bæltekøretøj. Undersøgelsen foretages i samarbejde med Vejdirektoratet / Færdselsstyrelsen og Kommunernes Landsforening. Der er i enighed forberedt, at der skal laves en meget omfattende test, som vi forventer vil foregå i uge 18 i starten af maj. Undersøgelsen skal foretages omkring Døllefjelde Maskinstation, som i den sammenhæng har stillet materiale samt faciliteter til rådighed. I kredsen af deltagere har der været bred enighed om, at den pågældende test kan danne grundlag for en løsning for bæltekøretøjerne fremadrettet. Men senest har ministeren ved den nye dispensation for indeværende år, som vi har modtaget for ca. 1 måned siden, meddelt, at den pågældende test ikke kan danne grundlag for en større ændring af lovgivningen. Det står vi naturligvis fuldstændig uforstående overfor, navnlig da alle parter er repræsenteret og får udført de test, de ønsker. Med ministerens udtalelse kan vi blot endnu en gang konstatere, at der ikke er megen velvilje at få fra den side. Endvidere har bl.a. Dansk Folkepartis transportordfører Kim Christensen udtalt "at den nuværende lovgivning skal bibeholdes, og landbrugserhvervet må rette sig ind efter de gældende regler, og dybest set skal landbrugsmaskiner køre ude på markerne". I den forbindelse er det jo påfaldende, at der er tale om repræsentanter for to politiske partier,

som har fokus på henholdsvis skattelettelser og velfærdsydelse. Såfremt de er indstillet på at finde en finansiering, bør de nok også interessere sig lidt for erhvervslivets rammevilkår.

Med hensyn til brug af offentlige midler til vejnettet har der gennem de sidste mange år kun været fokus på etablering af motorveje. Og det er synligt for enhver, der færdes i det åbne land, at der er et meget stort efterslæb, hvor rigtig mange km af vores vejnet slet ikke lever op til den standard, der kræves i dag. Et problem, der er særligt udbredt i vores landsdel med vores omfattende roetransport. I samarbejde med Kommunernes Landsforening har vi iværksat en undersøgelse, for at få et overblik over hvor mange km veje, der ikke har en minimumsbredde på de 5,6 m, som kræves i nutidens samfund. Netop vejbredden er altafgørende i roetransport. Mange eller alle problemer, såsom passage samt af- og pålæsning, ville være løst, såfremt der var en minimumsbredde på 5,6 m.

Af- og pålæsning

Her er det også nærliggende at orientere om reglerne vedr. af- og pålæsning, beskrevet i Færdselsloven § 28 stk. 5, hvori der står: "af- og pålæsning skal finde sted på en sådan måde, at der ikke opstår fare eller unødigt ulempe". I den sammenhæng er det værd at notere sig ordlyden "unødigt ulempe", hvor man må forstå, at en vis ulempe skal accepteres. Med hensyn til læsning med renselæsemaskine, som typisk kan fortages på max 10 min., og ikke kan foregå hurtigere med andre læssemetoder, skal en sådan ulempe accepteres.

Det skal herunder bemærkes, at mens af- og pålæsning er fuldt ud tilladt, så er det f.eks. *ikke* tilladt at holde og spærre en vej, når man holder i kø for at få læs. Hvis man skal holde og vente, skal det således foregå på en nærliggende vej eller plads, hvor man kan holde, uden at det giver problemer for den øvrige trafik.

To principalsager om færdsel

Som omtalt sidste år havde Danske Sukkerroedyrkere valgt at føre 2 principalsager vedr. politiets håndhævelse af færdselslovens § 22 stk. 2, som omhandler langsomkørende og brede køretøjers pligt til at gøre overhaling lettere for bagved kørende trafik.

Sagerne drejede sig om roedyrkere, der havde fået forelagt en bøde for ikke at tage tilstrækkeligt hensyn til den øvrige færdsel under deres kørsel med traktor og roevogne til og fra sukkerfabrikken i 2016-kampagnen.

Den første sag, som omhandlede kørsel gennem Nørreballe by på en strækning på 1,5 km, tabte vi desværre, da vi ikke kunne afvise, at der var en brugelig rasteplass til rådighed, hvor han kunne have holdt ind til siden. Retten tog i sin afgørelse ikke hensyn til, at tidsforsinkelsen for de bagvedkørende var meget begrænset.

Den anden sag, hvor der fra politiets side var stillet krav om tilsidekørsel på en ikke anvist rasteplass, vandt vi klart. Det var lykkedes os at få fat i vidner, dels en bagvedkørende kollega dels kommunens vejansvarlige chef. Sagen var så åbenlyst fejldisponeret fra politiets side, at anklagemyndigheden i sin afsluttende procedure indstillede til frifindelse af anklagede.

Ud fra de to sager kan vi konkludere, at retten ikke lægger megen vægt på varigheden af den forsinkelse, der måtte opstå for bagvedkørende – de ser alene på mulighederne for at lette overhaling. Er der vigepladser og lignende tilstede, skal de således benyttes, men vi må og kan ikke pålægges f.eks. at bruge vejrabatten til at holde ind på.

Vi har med de pågældende sager vist, at vi ikke accepterer, hvad der nærmest virkede som direkte overgreb fra myndighederne side. Jeg vil i den sammenhæng rette en stor tak til vores dyrkerforening Danske Sukkerroedyrkere, som valgte at stå bag sine medlemmer, og med den vundne sag har medvirket til en meget vigtig principiel afgørelse fremadrettet.

Dette var en kort orientering om arbejdet fra arbejdsgruppen for landbrugets primærfærdsel, og som det fremgår har vi mange udfordringer fremadrettet med hensyn til fremkommeligheden for vort erhverv.

7. Kommende arbejdsopgaver

Hvilke udfordringer og opgaver er der her i 2018? Allerede nu kan vi med sikkerhed pege på en række emner, som skal håndteres.

Roepris 2019

Først skal roeprisen for 2019 forhandles på plads. Det er den vigtigste opgave og også den største udfordring. Roeprisen og dermed roernes konkurrenceevne overfor andre afgrøder er afgørende for, om Nordic Sugar får den mængde sukker, de kan sælge.

Vi vil som altid arbejde for at få en så god roepris som muligt ved at se på, hvilke alternativer, vi har i stedet for roer. For år tilbage var disse andre afgrøder, som roerne skulle konkurrere med, raps, byg og hvede. Nu ser vi mange andre alternative afgrøder, der presser sig på. Og mange af jer har prøvet eller er parate til at prøve nye afgrøder. Derfor er dette også med i vores oplæg til nye roepriser for 2019. Det må være et fælles mål, at vi får udnyttet hele vores potentiale til roedyrkning. Og at Nordic Sugar får fyldt deres fabrikker med roer, da det giver den bedste lønsomhed i roe- og sukkerproduktionen i Danmark.

Fast topskive

I Brancheaftalen står der, at der ved bestemmelse af renheden i roerne skal indføres en model med fast topskive, og at det skal ske med henblik på virkning fra 2017. Det kom som bekendt ikke på plads. Vi var meget langt fremme i forhandlingerne med Nordic Sugar om vilkårene for at indføre en fast topskive til 2017, men vi kom desværre ikke i mål med en løsning.

Vi blev i forhandlingerne enige om de grundlæggende tal bag, men da en fast topskive gerne skal række mange år frem uden nye ændringer, er det vigtigt, at grundlaget fastlægges ud fra nogle gennemsnitstal og ikke ud fra f.eks. den lavest mulige roepris. Da vi ikke kunne få tilslutning til det, valgte vi fra vores side at bevare vores nuværende system i 2017.

Det er dog fortsat vores intention at nå en aftale om en fast topskive – meget gerne her til 2018. Det er den udvikling, vi har set i mange andre lande rundt om os, herunder også i Nordzucker i Tyskland, og vi skal selvfølgelig også den vej, så vi i Danmark kan hente de fordele, som en fast topskive på sigt vil give os i konkurrencen. Når vi får det på plads, vil vi naturligvis fortsætte med at holde et skarpt øje med, hvad der foregår i prøvevasken. Ligesom vi allerede nu har sat fokus på, om udviklingen med flere roer over renselæssere også afspejle sig i prøvevasken og i en højere renheds på roerne.

Kontrahering

En anden uafklaret sag, som vi skal nå en løsning på, er spørgsmålet om kontrahering, hvor vi tidligere har haft systemet med ejerskab og handel med kontrakter. Tilbage på vores generalforsamling i 2016 var det et emne, vi debatterede nøje. Nordic Sugar havde dengang oplyst, at de ikke ønskede at fortsætte vores system med ejerskab og handel med kontrakter. De ønsker i stedet det såkaldte 80-20 model, hvor dyrkere med lang afstand til fabrikken gradvist vil miste retten til en kontrakt, såfremt der er større efterspørgsel efter kontraktmængde, end Nordic Sugar udbyder. Tilbage i foråret 2016 bad vi fra Danske Sukkerroedyrkere derfor Konkurrencestyrelsen se på Nordic Sugars nye krav til kontrahering af sukkerroer, og deres afvisning af en fortsættelse af systemet med handel med sukkerkontrakter.

I efteråret 2017 meddelte Konkurrencestyrelsen, at de ikke på nuværende tidspunkt vil gå videre med sagen. Det skyldes, at styrelsen er i tvivl om, hvorvidt sagen har tilstrækkelig betydning for konkurrencen i markedet. Deres melding er ikke det samme som at sige, at Nordic Sugars adfærd er korrekt, men konklusionen er, at sagen er afsluttet i forhold til konkurrencemyndighederne.

Der har været tale om en langvarig proces på over 1½ år, hvilket vidner om, at Konkurrencestyrelsen har taget vores henvendelse alvorligt.

Udfaldet indebærer ikke, at Nordic Sugars krav hermed er gældende. Det betyder blot, at vi nu er tilbage ved forhandlingsbordet, hvor vi sammen med Nordic Sugar skal finde frem til, hvordan kontrahering og administration af kontrakter skal foregå fremover.

Nogle vil måske spørge, om sagen fortsat har betydning – set i lyset af, at alle, som ville have det, har fået den ønskede roekontrakt til både 2017 og igen her til 2018. Det er helt rigtigt, at sådan har det været, men det må også være Nordic Sugars ambition, at der igen bliver en større efterspørgsel efter at tegne en roekontrakt, end der er udbud. Det vil også være et sundhedstegn for både sukkerproduktionen og roedyrkingen.

Hvis vi når dertil igen, vil det med Nordic Sugars 80-20 model som nævnt betyde, at det er dyrkerne med størst afstand til fabrikken, der får skåret deres kontraktmængde med 20 % - og året efter ekstra 20 %, osv. Det er ikke en holdbar løsning for de berørte dyrkere på de længere afstande, som har investeret i roedyrkingen. Jeg tror heller ikke, at Nordic Sugar synes, at det er en god løsning, hvis de til næste kontrahering skal ud at skære i kontrakterne til dels mangeårige dyrkere dels nye dyrkere på f.eks. Møn og Sjælland.

Det er derfor vigtigt, at vi finder en holdbar løsning på, hvordan kontraheringen skal foregå, såfremt efterspørgslen bliver større end udbuddet – det er en arbejdsopgave, som ligger foran os.

I den forbindelse vil jeg også nævne, at selvom vores klage til Konkurrencestyrelsen således ikke fik den ønskede udgang vedr. kontrahering og kontrakter, er vi ikke i tvivl om, at processen med Konkurrencestyrelsen bar frugt i forhold til roefrø, som vi også berørte i vores klage.

Her fik vi i Brancheaftalen indført en større indsigt i handlen med roefrø samt en årlig millionbesparelse via et loft på Nordic Sugars avance på deres indkøb af frøet – en ændring der fra 2017 har ført til en lavere roefrøpris.

Tilbagebetaling af produktionsafgift

Året byder også på en opgave, som vi har set før – tilbage i 2014.

Der skal igen tilbagebetales en EU-produktionsafgift til dyrkerne. Det drejer sig om en afgift, som EU tidligere opkrævede for at finansiere udgiften til eksport af sukker ud af EU. Det har efterfølgende vist sig, at EU opkrævede for meget i afgift, og de er blevet dømt til at tilbagebetale den overskydende del til dyrkerne og industrien, som betalte den daværende afgift – i denne her omgang drejer det sig om afgifter opkrævet helt tilbage i årene 1999 og 2000.

Den sidste tilbagebetaling i 2014 drejede sig om årene 2001 til 2005.

Når det sker ad to omgange skyldes det, at der har kørt to separate retssager i EU-systemet på hver sin periode. Det var først sidste år, at der kom en afgørelse vedr. årene 1999 og 2000, og her blev EU tilsvarende dømt til at skulle tilbagebetale en del af de opkrævede afgifter.

Inkl. renter drejer det sig om et beløb på ca. 82 mio. kr, som skal fordeles mellem Nordic Sugar og de dyrkere, der havde kontrakterne tilbage i 1999 og 2000.

Beløbet til dyrkerne er 60 % heraf, dvs. tæt ved 50 mio. kr.

Pengene skal tilbageføres til dem, der var dyrkere i 1999 og 2000, og omregnet svarer det til lidt over 100 kr pr. ton daværende kontraktmængde (kvotesukker). De 100 kr er beregnet ud fra, at man var roedyrker i både 1999 og 2000.

Til sammenligning var udbetalingen pr. ton kontraktmængde i 2014 ca. det dobbelte.

Desværre er det ikke nogen nem opgave – langt fra endda!

Afgørelsen fastslår, at pengene skal tilbage til præcis de dyrkere, som leverede roerne i 1999 og 2000, og der skal foreligge nøje dokumentation.

Tilbage i 1999 var vi ca. 6.700 dyrkere, mens vi i dag kun er ca. 1.000, hvoraf en del er kommet til siden 1999 – det siger i sig selv lidt om omfanget af opgaven.

Ved udbetalingen i 2014 var vi hjulpet godt på vej af, at Nordic Sugar havde data på alle roeafregninger for årene 2001-2005, og de kunne derved beregne beløbene for samtlige daværende dyrkere. Men det er ikke tilfældet i denne omgang for årene 1999 og 2000, hvor Nordic Sugar ikke har tilsvarende data, hvilket gør arbejdet yderligere kompliceret.

Den endelige EU-forordning kom for ca. en uge siden, og Landbrugsstyrelsen er nu gået i gang med at se på, hvordan tilbagebetalingen kan foregå, og hvilken dokumentation der kræves, for at man kan få del i pengene.

Vi er her fra Danske Sukkerroedyrkere sammen med Nordic Sugar i tæt kontrakt med Landbrugsstyrelsen og SKAT om opgaven, og når der foreligger nærmere information i løbet af foråret, vil vi naturligvis melde ud om det.

8. Foreningen og øvrige aktiviteter

Strategiproces og nye vedtægter

I forslaget til de nye vedtægter, som vi fremlægger senere i dag, indgår et nyt punkt på dagsordenen til generalforsamlingen: "Fremlæggelse af bestyrelsens planer for det kommende år til diskussion".

Jeg har netop beskrevet nogle sager, som vi kommer til at arbejde med det kommende år, og punktet i forslaget til vores nye vedtægter skal vise, at vi i vores arbejde ønsker at se fremad. Og at vi herunder ønsker at tilskynde jer medlemmer til at komme med input til foreningens arbejde og planer for det kommende år.

Vi er i bestyrelsen til for at arbejde for det, I/vi som medlemmer ønsker, der skal æn-

dres eller gøres bedre. Derfor denne opfordring til input hvert år. Både her på generalforsamlingen og i hverdagen, hvor I kan kontakte de enkelte bestyrelsesmedlemmer.

Vi vil også forbedre dialogen med alle jer medlemmer via en lukket gruppe på Facebook, hvor vi kan kommunikere med hinanden. Jeg ved godt, at alle ikke er på Facebook, og derfor har vi naturligvis stadig vores hjemmeside, hvor alle kan se vores informationer. I den forbindelse skal der lyde en opfordring til, at I tilmelder jer til vores nyhedsmail, så I med det samme får besked, hvis der er nyt.

Bestyrelsens forslag til nye vedtægter er et resultat af et omfattende strategiforløb, som bestyrelsen har været igennem i efteråret. Her havde vi nogle rigtig gode snakke om de opgaver, der er vigtige for os som roedyrkere, og om den omverden vi er en del af, og som det skal være vores mål at være med til at præge og flytte i den rigtige retning. For at stå så stærkt som muligt er det vigtigt, at vi alle kan se os selv som en del af foreningen. Vi medlemmer er foreningen, og det er derfor afgørende, at vi i bestyrelsen som nævnt hele tiden får input og hører, hvad der rører sig og er vigtigt for os som roedyrkere her og nu.

Under strategiarbejdet talte vi også om, hvordan vi bedst muligt organiserer os i forhold til arbejdsopgaver og bestyrelsessammensætningen. Dette har konkret givet sig til udtryk ved, at vi foreslår en reduktion af bestyrelsen til 10 medlemmer, men hvor vi fortsat har prioriteret højt, at hele dyrkningsområdet er repræsenteret i bestyrelsen.

CIBE

Vores europæiske organisation af roedyrkere, CIBE, er fortsat en meget aktiv spiller, hvor der til stadighed arbejdes for at få de bedste vilkår for europæiske roedyrkere. Desværre er det i EU som herhjemme – der er færre og færre politikere, som ved noget om landbrug, og de interesserer sig mindre og mindre for det. Det betyder, at det er meget svært at komme i god dialog med politikerne.

EU's markedsordning indeholder fortsat en del reguleringer, der styres af EU-kommissionen, og det er derfor vigtigt, at CIBE fortsat arbejder aktivt med hele det politiske system. Her er CIBE på banen med fakta og input til EU-systemet. Lige nu er det især handelsaftaler med andre lande udenfor EU, hvor sukker næsten altid er i spil som en tilbudsvare fra EU, enten i form for åbning for eksport eller import til/fra EU.

På pesticidområdet er der også fortsat store udfordringer i EU. Jeg kan bare nævne Roundup-sagen, hvor vi til slut fik en relativ kort forlængelse. Tilsvarende med hele vores diskussion om bejdsemidlet Gaucho, hvor vi nu ser ud til at være rimelig tæt på en afgørelse i EU, hvorvidt det fortsat vil være tilladt for os at benytte det. Argumentet imod fortsat brug er, at det skader bierne, men da roerne ikke går i blomst og dermed ikke tiltrækker bierne, bør roerne uanset hvad ikke omfattes af et forbud. Forbydes Gaucho, vil det være et alvorligt slag mod roedyrkningen i EU, og et tilbageskridt i konkurrencen med sukker fra resten af verden.

Danmark har igennem mange år deltaget på højt niveau i CIBE-arbejdet, hvilket har givet os et godt netværk, som vi kan bruge til gavn for alle. Vi vil fortsætte dette arbejde, da det er meget vigtigt for vores fremtid i roedyrkningen.

Hvis man er mere interesseret i CIBE' arbejde og ønsker at følge med i, hvad der foregår, vil jeg opfordre til, at man besøger CIBE' hjemmeside, hvor der er meget nyttig information.

Verdensorganisationen af Roe- og Rørdyrkere, WABCG

Vi er i Danske Sukkerroedyrkere også fortsat aktive i Verdensorganisationen af Roe- og Rørdyrkere, WABCG, hvor der har været meget fokus på, hvad der ville ske, når EU liberaliserede sukkermarkedet. Der var mange, der forventede, at nu kunne der eksporteres sukker til EU, men nu viser det sig, at der bliver eksport fra EU i stedet for. Heldigvis er vi alle landmænd, så vi forstår også at tage disse diskussioner. Sidste efterår var der møde i England, hvor mange sukkerrørdyrkere så roeoptagning for første gang, hvor de blev meget overraskede over, at man skulle så en ny afgrøde hvert år. Og ikke som sukkerrør, hvor der kan høstes på samme afgrøde i 5-6 år. Dette for at vise, hvor forskellig vores dyrkning er – selvom slutproduktet er nøjagtigt det samme sukker, uanset om det kommer fra roer eller rør.

Sukkerroefgiftsfonden

Fra Sukkerroefgiftsfonden har vi i 2017 ydet et tilskud til Fondet for Forsøg med Sukkerroedyrkning på 1.825.000 kr og Århus Universitet på 225.000 kr. Midlerne kommer dels via de opkrævede produktionsafgifter på 60 øre pr. ton sukkerroer, i alt lidt ca. 1,4 mio. kr dels via tilskud fra Promilleafgiftsfonden på 540.000 kr. Promilleafgiftsfondens midler stammer fra tilbageførte pesticidafgifter.

I 2018 yder Sukkerroefgiftsfonden tilskud til Fondet for Forsøg med Sukkerroedyrkning på 2.150.000 kr og til VKST på 225.000 kr. Produktionsafgiften er uændret 60 øre pr. ton roer, mens tilskuddet fra Promilleafgiftsfonden meget positivt er øget betragteligt til 950.000 kr. Som roedyrkere får vi således nu en noget større andel af vores pesticidafgifter tilbage til vores sektor.

Nordic Beet Research, NBR

Det bringer mig frem til en omtale af vores forsøgsorganisation Nordic Beet Research, NBR.

NBR har sidste år arbejdet med og beskrevet sin strategi for de næste 5 år, hvor formål og opgave er at fremme sukkerproduktionen gennem forskning, udvikling, forsøg, demonstration og kommunikation. Formålet er at arbejde for en konkurrencedygtig og bæredygtig sukkerproduktion både for konventionelle og økologiske dyrkere.

Det store fremmøde på Inspirationsmødet i starten af februar vidner om en stor interesse fra dyrkerside for at få den nyeste viden på roeområdet med hjem på bedriften. For at nå de aftalte mål, er der indgået en ny aftale mellem Nordic Sugar og de svenske og danske dyrkere til afløsning af den gamle, der udløb med udgangen af 2017. Den nye aftale løber fra 2018-2022 og indeholder en forhøjelse af bidraget fra alle tre parter. For os danske dyrkere betyder det en stigning i betalingen med ca. 300.000 kr til 2.679.000 kr årligt. En stor del af beløbet finansieres via Sukkerroefgiftsfonden, mens resten opkræves via en afgift i vores slutfregning til juli – i år på 22 øre pr. ton roer.

Jeg vil afslutte denne del vedr. NBR med at sende en stor tak til personalet på NBR for den store indsats, der ydes.

9. Afslutning

For nogle år siden havde vi en diskussion, om sukkerroer var en højværdi-afgrøde eller ej. Den diskussion er ophørt med prisfaldet på roerne igennem flere år. Nu er sukkerroerne en helt almindelig afgrøde, hvad angår indtjening pr. ha. Men roerne er stadig en afgrøde, der kræver eksperter for at få et udbytte, der sikrer roerne en

plads i vores sædskifte. Heldigvis har vi over en årrække oplevet en årlig udbyttestigning på 2 %, hvilket vi ikke ser i andre afgrøder. Det er vigtigt at fortsætte denne udvikling, og det gøres i samarbejde med sortsforædlerne og vores forsøgsorganisation NBR. Den moderne teknologi ude på gårdene og dygtige roedyrkere er også en forudsætning for fremskridtet.

Vi har haft mange udfordringer igennem de sidste år med store ændringer i vores måde at være roedyrkere på, men for at bevare og gerne udbygge roe- og sukkerproduktionen skal vi se fremad og alle arbejde for at få det bedste ud af de nye vilkår, som det mere frie sukkermarked giver os.

Optimismen skal tilbage i roedyrkningen, og det skal vi være fælles om at få – både Nordic Sugar og Danske Sukkerroedyrkere. Sukkerroer er en god afgrøde, som også i fremtiden skal have en plads på vores ejendomme.

Tak for samarbejdet med Nordic Sugar, Agricentret med den nye chef, der fik sin ild-dåb med de vanskelige optageforhold i efteråret. Også tak for samarbejdet med fabrikkerne.

Tak til hele bestyrelsen for loyalt samarbejde i årets løb og tak for jeres store engagement i vores strategiarbejde i efteråret, hvor alle deltog trods travlhed i marken.

Tak til øvrige samarbejdspartnere og pressen og især til vores dygtige sekretær Klaus Sørensen.